

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109209149
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7109209149.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloletého N. X. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťaťa rodičov Mgr. Z. X. S. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v E. E. P.D. č. XX zastúpenej JUDr. Blankou Nagyovou advokátkou so sídlom v Košiciach na Štúrovej ul. č. 44 a L. X. J. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho B. Z. XXX G. C. K. X C. Š. zastúpeného JUDr. Jurajom Birošom advokátom so sídlom v Košiciach na Rázusovej ul. č. 1 v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 19.11.2012 č.k. 11P 18/2009-399 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením predbežne upravil styk otca s mal. N. X. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý tretí víkend od piatku od 15.00 hod. do 18.00 hod., v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod., v nedeľu od 14.00 hod. do 18.00 hod. v mesiacoch február, máj, september, november každého roku, v čase zimných prázdnin 30.12. od 14.00 hod. do 18.00 hod., 1.1. od 14.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm.b/, d/ a f/ O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd zrušil uznesenie prvého stupňa alternatívne, aby zmenil napadnuté uznesenie tak, že predbežne upraví jeho styk s mal. N. každý tretí víkend v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 15.00 hod., v nedeľu od 9.00 hod. do 15.00 hod. v mesiacoch január, máj, jún, júl, september každého roku bez prítomnosti matky alebo každý tretí víkend v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 15.00 hod., v nedeľu od 9.00 hod. do 15.00 hod. v mesiacoch január, máj, jún, júl, september každého roku za prítomnosti matky, ktorej zároveň uloží povinnosť zabezpečiť osobu, ktorá ju bude pri výkone styku otca s maloletým dieťaťom v čase jej neprítomnosti zastupovať. S nariadeným predbežným opatrením súdu prvého stupňa nesúhlasí z dôvodu, že o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom bolo právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I rozsudkom z 30.11.2011. Súd prvého stupňa v odôvodnení uznesenia, ktorým nariadil predbežné opatrenie konštatuje, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava pomerov účastníkov. Ďalej súd prvého stupňa uvádza vzhľadom k tomu, že konania vedené na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 11P 18/2009 a 13C 101/2009 doposiaľ neboli právoplatne skončené, je potrebné predbežne zmeniť úpravu styku otca s maloletým dieťaťom. Zdôraznil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 11P 18/2009 podal 29.12.2011 odvolanie, avšak len proti výroku v časti týkajúcej sa určenia povinnosti prispievať na výživu maloletého dieťaťa. Výroky upravujúce styk predmetným odvolaním napadnuté neboli a nadobudli právoplatnosť. Poukázal na ust. § 74 ods. 1 O.s.p. a vyjadril názor, že pokiaľ matka chcela zmeniť súdom určenú úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, mala podať návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu. Na základe uvedených skutočností sa domnieva, že je tu daný dôvod na podanie odvolania podľa § 205 ods. 2 písm.f/ O.s.p.. Ďalej poprel tvrdenia matky o incidente v septembri 2012 a to že

by matku fyzicky napadol a nevhodne sa správal k maloletému. Podľa jeho názoru práve matka počas stretnutí s maloletým vytvára napätú atmosféru, neustále vytvára prekážky na vytvorenie a udržanie harmonického, pokojného a stabilného vzťahu medzi otcom a dieťaťom. Rovnako neuznáva jej tvrdenia, že je potrebné zúžiť rozsah styku s maloletým dieťaťom z dôvodu, že maloletý začal navštevovať 1. ročník základnej školy, nakoľko rozsah jeho školských povinností nie je taký značný, aby potreboval intenzívnu prípravu na vyučovanie. Navyše počas stretnutí v novembri 2012 sa s maloletým riadne do školy pripravoval. Ďalej vyjadril názor, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je nedostatočne odôvodnené a zmätočné, čím je daný dôvod na podanie odvolania podľa § 205 ods. 2 písm.b/ O.s.p.. Súd prvého stupňa v odôvodnení svoje rozhodnutie opiera o čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom paradoxne zúžil jeho styk s maloletým, ktorý už aj za súčasnej úpravy je obmedzený nielen časovo, ale aj prítomnosťou matky, ktorá neustále vytvára prekážky pri jeho realizácii. Ďalej poukázal na ust. § 76 ods. 4 O.s.p. a vyjadril názor, že vada napadnutého uznesenia spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení je daná aj skutočnosťou, že súd prvého stupňa, pokiaľ sa plne stotožnil s právnymi aj skutkovými dôvodmi návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, mal to v odôvodnení uznesenia skonštatovať. Súd prvého stupňa sa však obmedzil len na konštatovanie, že danosť nároku a potreba upraviť styk otca s maloletými dieťaťom bola zo strany matky preukázaná. Vyjadril názor, že predchádzajúca súdom stanovená úprava styku s maloletým dieťaťom, ako aj úprava styku upravená napadnutým uznesením je neefektívna vzhľadom na to, že on žije v Španielsku a kvôli stretnutiam s maloletým musí cestovať veľkú vzdialenosť, zabezpečiť si letenky, ako aj hotel, preto čas, ktorý má stráviť s maloletým, chce využiť plnohodnotne. Prítomnosť matky, ktorá neustále vyvoláva roztržky a určuje spôsob trávenia spoločného času otca so synom to však neumožňuje. Styk je upravený v čase jesenného a zimného obdobia, preto väčšina návštev prebieha v obchodných centrách, nakoľko počasie je nepriaznivé. Úplne sú vylúčené letné mesiace, kedy by pre maloletého mohol pripraviť zaujímavý program a tým by si mohli vychutnať spoločný čas. Má záujem tráviť čas s maloletým aj v lete, kedy je možnosť väčšieho kultúrneho vyžitia. Poukázal tiež na to, že styk s maloletým prebieha za napätej situácie, ktorú vytvára matka verbálnymi útokmi na neho, ako aj rozhodovaním o spôsobe trávenia spoločného času. Z toho dôvodu požaduje, aby styk s maloletým prebiehal bez prítomnosti matky, pretože je schopný sa o maloletého postarať sám a nevidí dôvod na takéto zásadné obmedzenie styku. Alternatívne navrhuje, aby matka zabezpečila osobu, ktorá ju bude v čase výkonu styku s maloletým zastupovať pre prípad, keď sa nebude môcť stretnutia zúčastniť. Svoj návrh odôvodňuje tým, že chce predchádzať situácii, ktorá sa udiala počas jeho návštevy v mesiaci september, kedy matka kvôli údajným zdravotným problémom neumožnila jeho styk s maloletým, pričom on pricestoval kvôli návšteve zo Španielska, spolu s ním pricestovali aj jeho rodičia, pre ktorých je takáto dlhá cesta vzhľadom na ich vek pomerne náročná.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že aj keď o úprave práv a povinností rodičov k mal. N. bolo právoplatne rozhodnuté, čo vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj uviedla, domnieva sa, že v súlade s ust. § 163 ods. 2 O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. V danom prípade došlo jednoznačne k zmene pomerov vzhľadom na to, že mal. N. navštevuje 1. ročník základnej školy, každý deň sa musí pripravovať na plnenie školských povinností. Okrem toho štyrikrát do týždňa absolvuje lyžiarske tréningy, ktoré sa realizujú aj v lete v telocvični. Navyše každý piatok navštevuje karate. Tvrdenie otca, že sa s mal. N. pripravuje na plnenie jeho školských povinností, nie sú pravdivé. Slovenský jazyk, ako tvrdí sám otec, neovláda, pričom prevažná väčšina prípravy do školy spočíva práve v čítaní, učení sa nových písmen a slov. Otec však neustále tvrdí, že nie je podstatné sa učiť, že mal. N. sa má ešte stále hrať, čím znemožňuje jeho prípravu do školy. Vzhľadom na zmenu pomerov, ktoré preukázateľne nastali, podáva týmto zároveň návrh vo veci úpravy práv a povinností rodičov k mal. N. na čas do rozvodu. Ďalej uviedla, že otec sa správa pri realizovaní styku s maloletým absolútne nevhodne, nechce pustiť maloletého na toaletu, pričom dieťa je z toho vystresované a často sa dožaduje odchodu. Pokiaľ sa otec sťažuje, že musí tráviť so synom čas v obchodnom centre, tento stav spôsobil sám, nakoľko v byte, kde žije ona spolu s maloletým zavolať otec na starých rodičov z jej strany políciu. Opakovane pri realizovaní styku s maloletým v novembri 2011 nastala situácia, kedy otec sľúbil maloletému, že pôjdu spolu do bábkového divadla alebo pôjdu kúpiť hračku, avšak následne mu oznámil, že nemá peniaze a preto nemôžu ísť ani do divadla, ani kúpiť hračku. Dieťa je z toho napäté, vystresované, zle spáva, má žalúdočné problémy súvisiace so stresom. Z uvedeného dôvodu bola nútená požiadať o pomoc detského lekára, o čom prikladá lekárske správy. Jediná prekážka, kedy sa otec nestretol so synom nastala po tom, čo ju otec dieťaťa fyzicky napadol v prítomnosti maloletého, v dôsledku čoho musela byť následne ošetrovaná aj v nemocnici, o čom

takisto predložila doklady. Domnieva sa, že styk otca s mal. N. za jej prítomnosti je za daných okolností nevyhnutný, nakoľko od útleho detstva sa otec o maloletého nedokázal riadne postarať. Otec nemá pud sebazáchovy, často si neuvedomuje potencionálne nebezpečenstvo a to nielen pre svoju osobu, ale aj pre maloletého a nevie predvídať rôzne situácie. V tejto súvislosti poukázala na to, že na trampolíne, na ktorej skáču len deti, hodil otec mal. N. takým nevhodným spôsobom, že maloletý mal následne bolesti v oblasti krčnej chrbtice ešte týždeň po tomto zážitku. Preto aj úprava styku otca v prítomnosti matky je predmetom kontrolného znaleckého dokazovania a to v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletého. Ďalej uviedla, že správanie otca je aj naďalej neprímerane agresívne a to nielen voči nej, ale aj voči starým rodičom z jej strany. Uvedenej agresivity je bohužiaľ svedkom aj mal. N., ktorý v takýchto chvíľach prežíva psychickú traumu, v dôsledku ktorej následne odmieta zo strachu jesť, či piť. Pri stretnutí v novembri 2011 tiež otec hneď na nasledujúci deň navrhol matke za prítomnosti jej sestry, že ak bude súhlasíť s prispievaním na výživu maloletého v rozsahu 50 € mesačne, nikdy už na Slovensko za maloletým ani nepríde. Z uvedeného je zrejmé, že otec v skutočnosti ani nemá záujem o stretávanie sa so synom, keďže je ochotný vzdať sa kontaktu s ním vyjednávaním nižšieho výživného. K vyjadreniu pripojila potvrdenie OO PZ Košice Staré mesto z 18.11.2012, ktorým stará matka maloletého MUDr. Z. S. podala ústne oznámenie týkajúce sa spolunažívania zo strany jej zaťa L. X. a lekárske nálezy z 19.11.2012 o ošetrovaní mal. N. X..

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu nevyjadril.

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm.f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie nariadené či už pred začatím konania vo veci samej podľa § 74 ods. 1 O.s.p. alebo po jeho začatí podľa § 102 ods. 1 O.s.p. je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariadení predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platnú právnu úpravu (§ 115 ods. 1 O.s.p. a contrario, § 75 ods. 7 O.s.p.) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu predbežného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie predbežného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi predbežných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „predbežné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, že nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa ust. § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že boli splnené zákonné dôvody pre nariadenie predbežného opatrenia, ktorým bol upravený styk otca s mal. N., pretože bola osvedčená naliehavosť ingerencie súdu do pomerov účastníkov, predovšetkým maloletého dieťaťa, keďže matka

osvedčila naliehavosť nariadenia predbežného opatrenia v návrhu, ako aj listinami predloženými v konaní, z ktorých vyplýva, že realizácia styku otca s mal. N. podľa právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice I z 30.11.2011 č.k. 11P 18/2009-321 ohrozuje zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého dieťaťa v dôsledku konfliktných situácií medzi rodičmi dieťaťa vznikajúcich v priebehu styku otca s dieťaťom, ktorých je nevyhnutne účastné maloleté dieťa, v dôsledku čoho má z otca strach, prípadne obavy, aby otca nerozčúlil. Z písomných podaní obidvoch rodičov je zrejmé, že vzťahy medzi nimi sú značne problematické, ich podania obsahujú úplne protichodné tvrdenia, odlišné hodnotenia tých istých situácií, avšak dôsledné skúmanie týchto vzťahov si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie predbežného opatrenia. Spofahlivé zistenie skutočností relevantných pre rozhodnutie o úprave styku (zмене upraveného styku) predovšetkým, či styk rodiča s dieťaťom ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie dieťaťa alebo ide o predstieraný stav a tiež okolnosti súvisiace s výchovným pôsobením rodičov a jeho dopadom na vývoj osobnosti dieťaťa vyžaduje spravidla spoluprácu súdu aj s odborníkmi z iných vedných odborov, preto súd pred rozhodnutím vo veci samej spravidla zabezpečí lekárske správy o zdravotnom stave dieťaťa alebo nariadi znalecké dokazovanie z odboru pedopsychológie a až konečné rozhodnutie vo veci ako výsledok dokazovania zohľadní všetky okolnosti, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na riadny vývoj alebo výchovu maloletého dieťaťa v budúcnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že Okresnému súdu Košice I bol doručený návrh matky na zmenu úpravy styku 29.1.2013, ktorý bude vedený pod sp.zn. 11P 9/2013 a bol pridelený na konanie a rozhodnutie JUDr. Denise Novotnej Mlinárčsikovej (potvrdenie podateľne Okresného súdu Košice I z 29.1.2013 č.l. 427), navyše na Okresnom súde Košice I prebieha aj konanie o rozvod manželstva rodičov dieťaťa a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k dieťaťu na čas po rozvode, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Pretože ide o predbežnú úpravu, v rámci ktorej postačuje osvedčenie danosti nároku, o potrebe ktorej nie sú vážnejšie pochybnosti, nebolo úlohou prvostupňového ani odvolacieho súdu dôsledne vykonať dokazovanie a zaoberať sa odvolacími námietkami otca a skutočnosťami tvrdenými matkou v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a vo vyjadrení k odvolaniu, pretože tieto sa prakticky týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie, ktorými sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie o zмене úpravy styku, prípadne v konaní o rozvod manželstva rodičov. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa o úprave styku otca s mal. N., ako aj rozsahom a frekvenciou stretnutí, ktoré zodpovedajú účelu predbežného opatrenia, ktorým je len dočasná a nevyhnutná úprava pomerov účastníkov a rovnako sa stotožnil aj s formou styku, ktorá má byť realizovaná naďalej za prítomnosti matky, nakoľko nebolo doposiaľ osvedčené, že jej prítomnosť pri styku už nie je nevyhnutná. Odvolací súd poznamenáva, že dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a je predovšetkým na nich, aby svojím správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné prostredie pre realizáciu styku a snažili sa o jednotný výchovný postup. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd dodáva, že podaním návrhu na začatie konania matkou o zmenu úpravy styku sa zhojila procesná vada vyplývajúca zo skutočnosti, že súd rozhodoval o predbežnom opatrení v konaní, ktoré už bolo právoplatne skončené v časti týkajúcej sa výchovy a úpravy styku (11P 18/2009) s tým, že konanie o zmenu styku bolo pridelené v súlade s rozvrhom práce sudkyňi, ktorá rozhodovala aj o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Pochybením súdu prvého stupňa však je, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia posudzoval podľa ust. § 102 ods. 1 O.s.p. napriek tomu, že v čase podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia konanie vo veci samej začaté nebolo, preto mal aplikovať ust. § 74 ods. 1 O.s.p., čo však samo o sebe nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nakoľko podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia či už pred začatím konania alebo po jeho začatí sú v zásade rovnaké. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.